

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΤΡΙΤΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1. Η καθιέρωση του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας για το Νερό αποκτά ιδιαίτερη σημασία στις προτεραιότητες του σύγχρονου κόσμου, καθώς τονίζει ότι το νερό ταυτίζεται με τη ζωή. Ειδικότερα, υπάρχουν άνθρωποι, όπως γυναίκες και ανήλικα παιδιά που διαβιούν σε τραγικές συνθήκες χωρίς νερό ή γίνονται πρόσφυγες στην προσπάθεια της δραματικής αναζήτησής του. Επιπλέον, μικρά παιδιά πεθαίνουν από μολυσμένο νερό, ενώ ζώα αφανίζονται εξαιτίας της έλλειψής του. Αν και το νερό αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο του ανθρωπίνου σώματος, ο κίνδυνος μιας παγκόσμιας κρίσης εξαιτίας της λειψυδρίας είναι πλέον ορατός.

2^η δραστηριότητα

A2. Ενδεικτικός τίτλος: «Νερό: τόσο αυτονόητο κι όμως τόσο δυσεύρετο για πολλούς...»

Σύμφωνα με το συγκεκριμένο τίτλο δίνεται έμφαση στην έλλειψη πρόσβασης σε καθαρό πόσιμο νερό σε πολλά μέρη του κόσμου. Μέσα από την αντίθεση που προβάλλει, τονίζεται αυτή η ανισότητα και στοχεύει στον προβληματισμό και στη συνειδητοποίηση του αναγνωστικού κοινού ότι τίποτα δεν είναι αυτονόητο για όλους.

Εναλλακτικά:

Ενδεικτικός τίτλος: «Σεβασμός στο νερό, σεβασμός στη ζωή!»

Ο τίτλος ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του κειμένου, καθώς διευκρινίζει πως η σχέση νερού και ζωής είναι αλληλένδετη. Σκοπός του συγκεκριμένου τίτλου είναι να

ευαισθητοποιήσει το αναγνωστικό κοινό για τη μέγιστη αξία του νερού τόσο για την επιβίωση του ανθρώπου («Χωρίς αυτό, χωρίς το υγρό στοιχείο, μετά βίας επιβιώνουμε για έξι- επτά ημέρες»), όσο και για την ισορροπία της φύσης.

A3. Ο αρθρογράφος με τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου προσδίδει καθολικότητα στα λεγόμενά του. Μέσα από ένα συλλογικό πνεύμα επιχειρεί να αφυπνίσει τους δέκτες και να τους ωθήσει να συμμεριστούν την επιτακτική ανάγκη να αναγνωρίσουν και να εκτιμήσουν από κοινού την πολύτιμη σημασία του νερού για την επιβίωση όλων των έμβιων όντων. Προσδίδει στο κείμενο ζωντάνια, αμεσότητα και προκαλεί συγκινησιακή φόρτιση στον αναγνώστη.

A4. α) διεθνής προτεραιότητα → παγκόσμια, οικουμενική προτεραιότητα

β) ταλαιπωρημένες γυναίκες → βασανισμένες, δυστυχισμένες γυναίκες

γ) έχουν εγκαταλείψει τις εστίες τους → έχουν εγκαταλείψει τα σπίτια τους / τις οικίες τους / τα νοικοκυριά τους

δ) κρούουν τον κώδωνα → χτυπούν τον κώδωνα

ε) ατμοσφαιρική μόλυνση → ατμοσφαιρική ρύπανση

στ) να επιδεινώσουν την κατάσταση → να χειροτερεύσουν την κατάσταση

3^η δραστηριότητα

A.5 Οι μαθητές καλούνται να γράψουν μια ΟΜΙΛΙΑ που θα απευθύνουν στους ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ τους. Χρειάζονται:

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

αφόρμηση από το άρθρο που διάβασαν

συζήτηση στην τάξη

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ

Αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες,

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό διάβασα ένα άρθρο που με παρακίνησε να συλλογιστώ τη σχέση μας με το φυσικό περιβάλλον και ιδιαίτερα με το υδάτινο στοιχείο και θα ήθελα να μοιραστώ τις σκέψεις μου μαζί σας. Η λειψυδρία, δυστυχώς, απειλεί τεράστιες πληθυσμιακές ομάδες στον πλανήτη μας, στερώνοντας τους την υγεία ή ακόμα και τη ζωή τους. Φαντάζεστε τι θα σήμαινε για την καθημερινή ζωή του ανθρώπου της Δύσης, για τη δική μας καθημερινότητα, η έλλειψή του;

ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΔΡΑΣΗΣ και ιδιαίτερα των ΝΕΩΝ

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

- Σημαντική κρίνεται η ατομική ευθύνη των νέων που σχετίζεται με την καλλιέργεια οικολογικής ευαισθησίας. Στο πλαίσιο αυτό και με τη συμβολή φορέων αγωγής, όπως η οικογένεια και το σχολείο, ο κάθε υπεύθυνος νέος θα πρέπει να αποφεύγει την άσκοπη σπατάλη νερού και τη ρίψη απορριμμάτων και κυρίως πλαστικών σε θάλασσες και ακτές.
- Σε επίπεδο σχολικής ζωής θα πρέπει να λαμβάνονται πρωτοβουλίες από τη μαθητική κοινότητα και τα μαθητικά συμβούλια για δράσεις που αφορούν την προστασία του υδάτινου στοιχείου, όπως καθαρισμοί παραλιών, ποταμών ή λιμνών. Ταυτόχρονα, είναι αναγκαίο να διοργανώνονται ημερίδες για την ενημέρωση από ειδικούς σε θέματα προστασίας του υδάτινου στοιχείου της χώρας μας και εκδρομές σε φυσικούς υδάτινους χώρους, όπως υδροβιότοποι κτλ.
- Καλλιέργεια εθελοντικού πνεύματος και συμμετοχή σε οργανώσεις που αφορούν προστασία θαλασσών, λιμνών και της πανίδας τους.
- Με έμπρακτη συμμετοχή στα κοινά, να ασκείται πίεση σε κρατικούς φορείς και την τοπική αυτοδιοίκηση για ενέργειες, όπως ο έλεγχος των λυμάτων από τις βιομηχανικές μονάδες, βιολογικοί καθαρισμοί και προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ελπίζω τα παραπάνω να σας προβληματίσαν και από κοινού να αναλάβουμε δράση για να ζήσουμε σε ένα κόσμο

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

B1. Ο Μαρκοβάλντο επιχειρεί με μια σειρά ενεργειών να λύσει το πρόβλημα της οικογένειάς του: θέλει να τους προσφέρει τροφές φτηνές, αγνές, και μη επεξεργασμένες («που δεν έχουν περάσει από τα επίβουλα έρια των κερδοσκόπων»). Προβαίνει, λοιπόν, στις εξής ενέργειες:

- Παρατηρεί το πρωί ανθρώπους- ψαράδες που πηγαίνουν προς το ποτάμι της πόλης, για να ψαρέψουν.
- Σκέφτεται όμως ότι εκεί το νερό είναι μολυσμένο.
- Προσπαθεί να βρει ένα μέρος να ψαρέψει στο οποίο δεν θα υπήρχε υδάτινη μόλυνση και τον ανακαλύπτει μακριά από την πόλη.
- Βρίσκει εξοπλισμό ψαρέματος από γείτονες και συναδέλφους.
- Πηγαίνει στο σημείο που ανακάλυψε και ψαρεύει πολλές πέστρφες.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ: Δυστυχώς όμως το νερό στο σημείο που ανακάλυψε είναι ακόμη πιο μολυσμένο από αυτό της πόλης εξαιτίας ενός εργοστασίου που είχε μετατρέψει

το νερό σε («ένα απερίγραπτο χρώμα ανάμεσα στο τρκουάζ και στο βιολετί»). Τελικά, ο Μαρκοβάλντο δεν καταφέρνει να λύσει το πρόβλημά του και νιώθει αποστροφή και αηδία για τα δηλητηριασμένα ψάρια.

2^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

B2.α)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: 2^η παράγραφος «τριγυρνούσε σε απότομες όχθες...είδε λίγα μέτρα παρακάτω τα σιωπηλά νερά...βουνά.»

ΔΙΑΛΟΓΟΣ: 7^η παράγραφος « - Έι, εσείς!...κατάσχω!»

ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ: 1^η παράγραφος « Όλες μου οι προσπάθειες θα πρέπει να αποσκοπούν στο να προσφέρω...κερδοσκόπων.»

B2. β)

Δύο παρομοιώσεις εντοπίζονται στο συγκεκριμένο χωρίο (ΜΙΑ ΗΘΕΛΕ Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ).

« ...σαν μια μικρή ήσυχη λεκάνη...» «...που θύμιζε λίμνη...».

Με την παρομοίωση ο αφηγητής παραλληλίζει την ιδιότητα ενός πράγματος με ένα άλλο και συνδέει το αντικείμενο που παρομοιάζει με οικείες καταστάσεις στο μυαλό του αναγνώστη. Επίσης, βοηθά τον αναγνώστη να δημιουργήσει εικόνες («...που θύμιζε λίμνη...») και να κατανοήσει καλύτερα το νόημα του κειμένου. Προσδίδει με αυτόν τον τρόπο ζωντάνια και παραστατικότητα στο κείμενό του.

3^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η περιπέτεια του Μαρκοβάλντο προκαλεί πολλές σκέψεις και συναισθήματα στον αναγνώστη του κειμένου.

ΣΚΕΨΕΙΣ

- Προβληματισμός σε σχέση με τη μόλυνση των υδάτων και γενικότερα την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος.
- Προβληματισμός σε σχέση με την επέμβαση του ανθρώπου στη φύση.
- Σκέψεις που σχετίζονται με την τροφή που λαμβάνουμε (πόσο μολυσμένη ή επεξεργασμένη είναι).
- Η κερδοσκοπία των βιομηχανιών τροφίμων.
- Η δυσκολία του ανθρώπου να έρθει σε επαφή με το αγνό, φυσικό περιβάλλον.
- Η αγαλλίαση και η συγκίνηση που δημιουργεί στον άνθρωπο η επαφή με τη φύση και πόσο αυτή του λείπει.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

- Ανασφάλεια, ανησυχία, άγχος και αγωνία για το μέλλον του πλανήτη λόγω της επέμβασης του ανθρώπου στη φύση.
- Απέχθεια, δυσφορία, αγανάκτηση, λύπη και οργή για την μόλυνση των τροφίμων.
- Στενοχώρια, θλίψη και απογοήτευση για την καταστροφή και την μόλυνση και την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος (κυρίως για κερδοσκοπικούς λόγους).
- Αντίθετα, η έστω και απατηλή επαφή του Μαρκοβάλντο με τη φύση και η περιγραφή της μας δημιουργεί την αίσθηση της αγαλλίασης, της ηρεμίας, της αρμονίας και της ισορροπίας και μας θυμίζει πόσο σημαντική είναι η επαφή με τη φύση για τον άνθρωπο!

